

Meer maïs in stroken

Nieuwe teeltmethode spaart de bodem en geeft draagkracht

Na jaren van experimenteren lijkt het telen van maïs in stroken op doodgespoten grasland definitief door te breken, al blijven er verschillen van inzicht over de beste manier van werken. Wat is bijvoorbeeld het beste moment van doodspuiten van het gras en wanneer en waar moet de mest erbij?

De oorsprong van het systeem van maïsteelt in stroken ligt in Drenthe. Daar begon veehouder Henk Pol vijftien jaar geleden met het systeem om op zijn slecht draagkrachtige grond in de buurt van Uffelte toch maïs te kunnen telen. Hij ontwikkelde daarbij een frees met daarop een zaaimachine gebouwd. Bij het frezen en zaaien reed hij ernaast met een giertank om tegelijkertijd mest in de stroken te brengen. Een bewerkelijke methode, die echter wel resultaten opleverde. Het lukte in het najaar om de maïs van het land te krijgen en de opbrengsten waren voldoende.

Geen alles in één

De eerste navolger die daarna - in 2007 - met het systeem aan de slag ging, was loonbedrijf Miedema uit Vrouwenparochie. Eigenaar Allard Miedema zag het vooral als mogelijkheid om in het noorden van de provincie op moeilijk begaanbare kleigronden toch maïs te telen. Hij begon net als Pol met het all-in-one-principe, maar kwam er al snel achter dat dit niet ideaal was. Een gift van dertig kubieke meter in de gefreesde sleuf leidde er toe dat deze veel te nat werd, met als gevolg

dat het zaad zelfs verrotte. Na wat experimenteren besloot hij om de mestgift los te koppelen van het frezen en zaaien. Vorig jaar begon Miedema met een aparte tank met daarachter een bemester die is gebaseerd op de weideluchter van Wifo. Deze trekt op de rijafstand van 75 centimeter een ganzenvoet door de bodem. Daaraan gekoppeld zijn twee uitstroomopeningen voor de mest. Eén zit er op een diepte van twintig centimeter, waar dan ongeveer twintig kubieke meter wordt gegeven, en oppervlakkig komt tien kubieke meter mest. Doel is om de maïs op elk moment optimaal van de mest te laten profiteren.

Enkele dagen na het bemesten gaat Miedema dan frezen en zaaien. Daarvoor heeft hij een frees voor op de trekker en daarachter een zaaimachine. Gemiddeld haalt hij daarmee een capaciteit van tien hectare per dag. Voor dit jaar heeft hij de frees door Kuipers BV laten verbouwen om de capaciteit en het werkresultaat verder te verbeteren. Deze frees zorgt ook voor een smallere strook: tien centimeter moet volgens Miedema voldoende zijn.

In de grond niet nodig

Behalve Miedema in het Noorden gingen in het Westen ook twee bedrijven aan de slag. Hans van Leeuwen uit Linschoten, een bekende bij het experimenteren met maïsteelt op veengrond, koos voor een andere oplossing. Ook hij koppelde het bemesten los van het zaaien, maar brengt de mest niet in de grond. "We hebben verschillende proeven gedaan, maar telkens blijkt dat het voor de opbrengst niet uitmaakt hoe je de mest in de grond brengt. Als die maar in de buurt van de plant ligt."

Voor dit jaar heeft hij samen met Van den Berg Mechanisatie een geheel nieuwe combinatie gemaakt. Dit is een achtrijige frees met daarop een zaaimachine. Van Leeuwen is samen met zijn belangrijkste klant, veehouder Arjan van Rijn in Breukelen, vooral aan het zoeken hoe je zo efficiënt mogelijk kunt werken en de maïs zo snel mogelijk in de grond kunt krijgen. Het gaat daarbij vooral om de vraag wanneer je het gras moet doodspuiten. Daar zit namelijk één van de meeropbrengsten van het systeem. Begin mei moet er eerst een snee gras van het perceel. Dat zorgt inderdaad voor 3,5 ton droge stof extra, maar betekent ook dat de maïs pas laat kan worden gezaaid, zeker als je na het maaien eerst moet wachten op hergroei voor je het gras dood kunt spuiten. Een alternatief zou kunnen zijn om het gras nog voor het maaien dood te spuiten. Volgens het etiket mag het, maar veel boeren zijn daar huiverig voor, zo is de ervaring van Van Leeuwen.

Om snelheid te krijgen, heeft hij afgelopen jaar direct na de grasoogst de maïs in stroken gezaaid. Dat is kort daarna gevolgd door het toedienen van de mest. Dat gaat Van Leeuwen dit jaar doen met de sleepslang, waarbij hij een nieuwe bemester heeft laten bouwen die de mest aan de rand van de gefreesde strookjes weglegt.

Rond diezelfde tijd heeft hij dit jaar het gras doodgespoten. "Dat werkte prima, alleen moet je opletten dat je niet te lang wacht. Zeker wanneer de bodem wat warmer is en het ook warm weer is, staat de maïs zo boven. Dan kun je dus niets meer."

Zelfrijder

De derde methode die het afgelopen jaar is getest, is het systeem dat is ontstaan door de samenwerking tussen Daan Kool uit Lexmond en Huib den Hartog uit Culemborg. Zij hebben de frees achter een Vredo-zelfrijder gehangen en frezen gelijk met het bemesten de strook waar de maïs moet komen. De mest wordt daarbij onder in de sleuf gelegd en deels door de grond gemixt. "Wij brengen de mest dus daar waar de plant die direct kan gebruiken", aldus Kool. Wel heeft hij afgelopen jaar aan de krappe kant bemest, rond twintig kubieke meter, en gemerkt dat de maïs dan bij het zaadje wat voedingsstoffen tekort kan komen. "We zijn daarom van plan om dit jaar meer te bemesten en bij het zaaien wat Fysiostart mee te geven."

Gemakkelijker oogsten

Welk systeem ook wordt gekozen, één ervaring is bij alle experimenterende bedrijven gelijk: in het najaar is de maïs veel gemakkelijker te oogsten. Doordat de grond niet is ge-

◀ In het najaar is het effect van de behouden draagkracht goed te zien. Links een proefveld waar in stroken is gezaaid, rechts een perceel met traditionele grondbewerking.

ploegd of gespit en er bovenop een oude zode ligt, blijft de draagkracht veel groter. Op proefpercelen ondervonden de drie bedrijven dat allemaal direct. Miedema: "Op de streep af kon je merken en daarna zien waar wel of niet was geploegd. Op de stukken waar de maïs in stroken was geteeld, bleef de hakselaar, maar ook de trekker met silagewagen zonder problemen boven en waren er nauwelijks sporen te zien. Daar waar geploegd was, zakte alles direct in de grond."

Het is een ervaring die ook Den Hartog en Van Leeuwen hebben. Den Hartog vermoedt dat het ook een groot effect heeft op de kosten. "We hebben het niet gemeten, maar ik weet zeker dat we daar veel minder brandstof hebben verstoekt om de maïs van het land te krijgen."

Dit jaar breidt de maïsteelt in stroken zich verder uit. Inmiddels hebben negen bedrijven een combinatie om op deze wijze maïs te telen. Het maakt deel uit van verschillende projecten om te komen tot een duurzame maïsteelt. Daarbij speelt vooral een rol dat de grond veel minder wordt bewerkt. Dat kan ook doordat na de oogst nu vaak opnieuw gras of bijvoorbeeld gerst wordt ingezaaid. Dat wordt in het voorjaar weer geoogst, waarna weer in stroken wordt gezaaid. Hoe lang je daarmee door kunt gaan, is de vraag. In veel gevallen wordt er nu na één of twee jaar opnieuw ingezaaid, waarna de veehouder naar een nieuw perceel verschuift.

Bij de maïsteelt is het vooral zoeken naar de optimale methode in combinatie met de beste opbrengst. Tot nu toe zijn er grote verschillen. Soms is de teelt in stroken beter, soms wat slechter. Het is één van de onderwerpen die dit en komend seizoen nog uitgebreid wordt onderzocht. De tendens is echter duidelijk, aldus Miedema. "Het kan een prima alternatief zijn voor de gewone maïsteelt. Met minimaal dezelfde opbrengsten."

Tekst & foto's: **Toon van der Stok**

Meer informatie

Op de website www.maïsteeltinstroken.nl van het landelijke project van het Louis Bolk Instituut is meer informatie te vinden over het systeem. Daar is ook een link te vinden naar de verschillende deelnemende loonwerkers. Tot nu toe zitten die vooral op de klei- en veengrond. Om breed ervaring op te doen, zou de projectorganisatie ook graag op het zand wat proeven gaan doen.